

JAARVERSLAG 2022 VAN DE STICHTING NOBILIS

Vastgesteld door het bestuur van de Stichting Nobilis op zaterdag 15 april 2023.

1. Samenstelling van het algemeen bestuur

De heer dr. P.O (Peter) Gerrits, Weidebloemenweg 54, Roden, voorzitter

De heer P. (Pieter) Jonker, Lange Akker 24, 8431 PG Oosterwolde, penningmeester

De heer B. (Beint) Koopstra, Achterwei 17, 9262 NR Suameer, secretaris

Mevrouw J. (Judith) Bouma-Litjens, Zuideinde 22, 8428 HE Fochteloo, bestuurslid

De heer B. (Barteld) Londo, Duistereweg 29, 8431 VV Oosterwolde bestuurslid (vanaf 9 april)

De heer J (Johan) Veenstra, Binnenweg 5, 8475 EE Nijeholtpade (tot 9 april)

Mevrouw L. (Leonie) van der Walle-Jonker, Blauwmaad 35, Oosterwolde, bestuurslid (tot 10 december 2022)

De heer T. (Teodor) Lazarov, Heijplaat 8, 9716 KD Groningen, bestuurslid (vanaf 10 december 2022)

Mevrouw R. (Rinnie) Veenstra, Achterwei 17, 9262 NR Suameer, bestuurslid.

De bestuursvergaderingen worden bijgewoond door adviseur drs. Peter Kooij, Kreijnckstraat 2, 7201 JZ uit Zutphen.

2. Samenstelling van het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur wordt gevormd door voorzitter, secretaris en penningmeester. Zij zijn tegelijk belast met de dagelijkse leiding van het centrum van prentkunst van de Stichting Nobilis. Op elke dinsdag waren zij in principe aanwezig in het centrum in Fochteloo, behalve in de weken dat het centrum gesloten was vanwege de corona-maatregelen. Het dagelijks bestuur vergaderde met regelmaat over lopende zaken.

3. Bestuursvergaderingen

In het verslagjaar vergaderde het algemeen bestuur op zaterdag 9 april 2022 en op zaterdag 10 december 2022 in ons centrum voor prentkunst in Fochteloo. In de voorjaarsvergadering werden o.a. het jaarverslag 2021 en de jaarrekening 2021 van de Stichting vastgesteld. Het dagelijks bestuur vergaderde met grote regelmaat over lopende zaken.

4. ANBI-status

De Stichting Nobilis is bij beschikking aangewezen als een algemeen nut beogende instelling (ANBI). Op 2 februari 2012 heeft een onderzoek plaats gevonden door de Belastingdienst om na te gaan of de Stichting Nobilis de ANBI-status nog terecht voert. De inspecteur heeft na het onderzoek bericht gezonden dat de ANBI-status toegekend blijft voor de Stichting Nobilis. Het bestuur ziet er nauwlettend op toe dat de Stichting Nobilis binnen de aangescherpte richtlijnen van 1 februari 2010 blijft opereren.

5. Schenkingen en donaties in 2022

Herman Gordijn Collection, Amsterdam € 2.700,-- en € 2.500,--.

Jaap Harten Fonds € 3.000,--.

Stichting Otto B. de Kat € 1.000,--.

Johan Veenstra Stichting € 2.500,--.

Wassenbergh Clarijs Fonds € 3.129,35 (kosten collectiebeheer zoals zuurvrije passepartouts en zuurvrije dozen).

Tom Thijssen uit Muideren schonk naast kunstenaarsboeken € 2.000,--.

Pieter Jonker uit Oosterwolde schonk naast kunstwerken in natura in belastingjaar 2022 een bedrag groot € 9.750,--.

Drs. Peter Kooij uit Zutphen schonk naast kunstwerken in natura in belastingjaar 2022 een bedrag groot € 750,--.

Dr. Peter O. Gerrits en zijn partner mevrouw Bea Sportel Bolt uit Roden schonken in het belastingjaar 2022 een bedrag van € 1.230,--. De heer Gerrits schonk ook kunstwerken in natura.

De Vriendenorganisatie van St. Nobilis liet een bijzondere sterke groei zien in verslagjaar 2022. Per 1 januari 2022 stond de teller op 239. Op 9 april 2022 werd de 250-ste vriend verwelkomd. Op 31 december 2022 had Stichting Nobilis 395 Vrienden. De minimum-donatie is 30,00 euro, maar gemiddeld wordt er rond 40,00 euro bijgedragen.

6. Financiële situatie in 2022

Aan het jaarverslag is toegevoegd de Jaarrekening 2022 uitgebracht op 13 maart 2023 door de heer Jan de Vries, directeur van het accountantskantoor Apuls cijfers & advies in Burgum.

Positief resultaat Stichting Nobilis 2020: € 4.113,--.

Positief resultaat Stichting Nobilis 2021: € 9.039,--.

Positief resultaat Stichting Nobilis 2022: € 25.314,--.

Het positieve resultaat over 2022 is vooral te danken aan de resultaten van fondswerving, het Bieruma Oosting-jaar, de sterke groei van het aantal vrienden en financiële hulp van particulieren.

Belangrijk is de financiële steun van voor het project Nu of nooit (inhoudelijke verantwoording verderop in dit jaarverslag) door de gemeente Ooststellingwerf: € 10.000,-- (binnengekomen op 31 december 2021) en door de provincie Friesland € 9.556,-- (binnengekomen op 7 januari 2022).

Van de gemeente Ooststellingwerf werd ook de jaarlijkse structurele bijdrage van € 1.000,-- ontvangen en eenmalig € 3.000,-- uit de coronamiddelen van de gemeente.

Zie ook de vorige paragraaf van dit jaar verslag.

7. Vrijwilligers

Het centrum voor prentkunst drijft op de inzet van de vrijwilligers. Zij verdienen het met naam en toenaam genoemd te worden. Voor het eerst worden ook de belangrijkste taken van de verschillende vrijwilligers genoemd. Op gezette tijden worden er nieuwe afspraken gemaakt over bepaalde taken. Zo is Thomas Boven aangesteld als huismeester voor het dagelijks beheer en klein onderhoud van het gebouw, hij verzorgt de lunch voor de vrijwilligers en zorgt voor het wekelijks grasmaaien en het onderhoud van het schoolplein. Beint Koopstra coördineert het vrijwilligerswerk van de gastheren en gastvrouwen, het grotere technische onderhoud en de technische ondersteuning bij het inrichten van tentoonstellingen in Fochteloo maar ook elders. Barteld Londo coördineert de werkzaamheden van de vrijwilligers in de collectieregistratie.

De vrijwilligers in 2022:

Lien Dortregter, Fochteloo (gastvrouw)

Jan Seton, Oosterwolde (collectiebeheer kleine prentkunst)

Petra Koornneef, Norg (collectieregistratie, algemene administratie)

Frits Tijdink, Oosterwolde (gastheer)

Arend Jan Evenboer, Fochteloo (bibliothecaris)

Mariet Meerhof, Oosterwolde (gastvrouw)

Hennie Jonker-van der Heide, Oosterwolde (catering)

Barteld Londo, Oosterwolde (coördinatie collectieregistratie, algemene beleidszaken, Dag van de Prentkunst, gastheer)

Johan Veenstra, Nijeholtpade (gastheer Open Stal-expositie St. Nobilis)

Beint Koopstra, Suameer (inrichter tentoonstellingen, technische zaken, Dag van de Prentkunst, catering, coördinatie vrijwilligerswerk)
Leonie van der Walle-Jonker, Oosterwolde (gastvrouw)
Rinnie Veenstra, Suameer (gastvrouw, coördinatie catering en huishoudelijke dienst)
Pieter Jonker, Oosterwolde (uitgeverij, publiciteit, beleidszaken, collectieverwerving, kunstenaarscontacten, lezingen, groepen, financiën, penningmeester D.K. Koopmansstichting)
Judith Bouma, Fochteloo (Vriendenadministratie, huishoudelijke dienst, Dag van de Prentkunst, ontvangst groepen, lezingen en fotografie)
Nynke Bergsma, Fochteloo (gastvrouw)
Jurjen Bergsma, Fochteloo (gastheer)
Froukje Kuiper, Groningen (gastvrouw)
Tineke van Belle, Fochteloo (gastvrouw)
Radboud Hafkenscheid, Haulerwijk (website, fotografie, technische ondersteuning collectieregistratie)
Thomas Boven, Oosterwolde (huismeester in en om het centrum voor prentkunst)
Peter O. Gerrits, Roden (gastheer, Dag van de Prentkunst)
Bea Sportel Bolt, Roden (gastvrouw)
Bert ten Feld, Ruinerwold (gastheer)
Marlène ten Feld, Ruinerwold (gastvrouw)
Roelof Dragt, Oldeberkoop (gastheer, archief Toon Wegner, timmerman, bestuurslid Dirk Kerst Koopmans Stichting)
Martha Dragt, Oldeberkoop (gastvrouw)
Peter Kooij, Zutphen (collectieverwerving, auteur, bestuurslid Dirk Kerst Koopmans Stichting)
Francine Gramsma, Oosterwolde (collectieregistratie)
Liesbeth Zuidgeest, Appelscha (collectieregistratie, gastvrouw)
Met ingang van het nieuwe tentoonstellingsseizoen 2023 treden aan
Pierre Theelen, Oosterwolde (gastheer)
Jelly Oosterman, Oosterwolde (gastvrouw)
Nico Mourik, Oosterwolde (gastheer)

8. Huisvesting

De Stichting Nobilis heeft sinds maart 2014 haar huisvesting in Fochteloo in de voormalige basisschool op het adres Zuideinde 26b, 8428 HE Fochteloo. De Stichting heeft het pand in eigendom. De verzekeringen zijn ondergebracht bij Brandsma Oldeberkoop. Het dagelijks beheer is in handen van Dr. Peter O. Gerrits (Roden) Beint Koopstra (Suameer) en Pieter Jonker (Oosterwolde). De samenwerking met het Dorpshuis Et Legien en met het dorp Fochteloo en haar inwoners is goed. In het verslagjaar 2020 werd overeenstemming bereikt met het bestuur van Dorpsbelang Fochteloo over het huren van een grote, verwarmde zolder van het Dorpshuis Et Legien voor een periode van drie jaar. In de loop van 2023 zal een gesprek plaats moeten vinden over het verlengen van de overeenkomst.

De gemeente Ooststellingwerf plaatste in bruikleen een buitenbeeld van Hein Mader voor op het grasveld van de Stichting. Het beeld *It Pompebled* draait op de wind. Twee andere buitenbeelden van Mader mogen alleen in de zomer buiten staan. De erven Guus Hellegers hebben in het verslagjaar besloten om drie buitenbeelden te schenken van de beeldhouwer uit Steggerda, die in het voorjaar 2023 geplaatst zullen worden. Er zullen stappen gezet worden om te kijken of er nog een klein stukje grond aangekocht kan worden.

Gestaag vorderen de plannen voor het bouwen van magazijn-ruimte. Toegestaan is een uitbreiding van tachtig vierkante meter.

9. Automatisering in relatie tot collectieregistratie.

De Stichting Nobilis heeft in 2021 het aantal werkplekken uitgebreid van vijf naar zeven, die onderling door een netwerk zijn verbonden. Het computernetwerk wordt onderhouden door Pieter Buist Computers Fochteloo. Een snelle internetverbinding werd in 2020 verkregen door aansluiting bij KabelNoord. Er is overigens besloten over te stappen naar een andere leverancier.

Ondertussen werd door Radboud Hafkenscheid verder gewerkt aan het ontwikkelen van een eigen systeem voor collectieregistratie. In het verslagjaar is er geproefdraaid en is een team van vrijwillige collectieregistratoren aangesteld, die ondertussen aan het werk zijn gegaan. Nu wordt er niet alleen op de dinsdag en de donderdag aan de collectie gewerkt, maar ook op woensdag. Barteld Londo is belast met de coördinatie van de collectieregistratie. Hij onderhoudt ook het contact met de medewerksters van de Museum Federatie om te bewaken dat de collectieregistratie van de Stichting voldoet aan de normen van de museumregistratie. De Stichting Nobilis doet ook enkele investeringen op het terrein van de collectieregistratie: voor de fotografie en het scannen van werk.

10. Website en facebook-pagina

De nieuwe website die in 2020 werd gebouwd, krijgt nog steeds veel lof toegezwaaid en wordt goed bezocht. De website werd ook in 2022 beheerd door Radboud Hafkenscheid. Via de website komen de bestellingen binnen voor de uitgeverij en de museumwinkel en ook de aanmeldingen van nieuwe vrienden, voor workshops en lezingen en meer en meer vragen over prentkunst.

Ondertussen verzorgt Judith Bouma-Litjens de nieuwe facebook-pagina van de Stichting Nobilis. De facebook-pagina heeft 465 volgers.

11. Groepsbezoeken en individuele bezoekers

Het centrum voor prentkunst was van zaterdag 5 februari 2022 tot en met zondag 18 december 2022 op donderdag- tot en met zondagmiddag van 13.30 – 16.30 uur geopend voor publiek.

In het verslagjaar 2022 werden ruim 3.100 bezoekers geregistreerd. Een aantal dat nimmer eerder werd gehaald. Ook in 2022 was de toegang tot de tentoonstellingen gratis.

In de corona-periode was het aantal groepsbezoeken tot nul gereduceerd. In het verslagjaar werd weer een begin gemaakt met groepsbezoeken en het organiseren van lezingen. De lezingen vindt u onder paragraaf 13.

Op de volgende dagen kwamen er groepen. De bezoekers betalen dan vijf euro, koffie/thee inbegrepen: 19 april (Rotary), 26 april (vrijwilligers Museum Achterhoekse schilderkunst), 1 juni (Vrouwen van Nu Oosterwolde), 21 juli (groep uit Beilen), 22 september (vrijwilligers Toeristisch Informatiepunt Bakkeveen), 22 november (vrouwengroep Roden), 25 november (Kunstgroep Groningen), 16 december (Herensociëteit Roden).

Bijzondere bezoeken aan Nobilis werden afgelegd

Op 27 februari kwam prentkunstenaar Manuel Kurpershoek met schenking van zijn werk en werk van zijn vader Theo Kurpershoek

Op 30 mei kwam het bestuur van de lithografische werkplaats uit Diepenheim

Op 14 juni kwam een vertegenwoordiging van het Watersnoodmuseum om een toekomstig bruikleen te bespreken

Op 29 juli kwam directeur Pien Pon van Museum STAAL uit Almen op bezoek

Op 7 augustus kwam de heer Hans Rikken met een schenking van het werk van HAP Grieshaber.

Op 9 augustus kwam mevrouw Marian van Heerde uit Steenwijk op bezoek in verband een bijzondere schenking van Bulgaarse grafiek en schilderijen van de Praagse kunstenaar Zdenek Mezl. Laatst genoemde is een prentkunstenaar van wie veel prenten en originele blokken al in de collectie aanwezig zijn.

Op 7 september kwam mevrouw Feelen uit Amsterdam naar Fochteloo om een schenking gestand te doen: het prentoeuvre van haar vader glaskunstenaar Ted Feelen en het prentoeuvre van Jan van Doorn uit Nijmegen. Stichting Nobilis had reeds verschillend werk van Jan van Doorn, maar niet de grote, vrije grafiek. De schenking sluit naadloos aan.

Op 16 november vond in aanwezigheid van wethouder Esther Verhagen van de gemeente Ooststellingwerf en vigerend ambtenaar mevrouw Renske Bult de overdracht plaats van vier werken van Sierd Geertsma uit het gemeentelijk bezit aan Stichting Nobilis.

Op 18 november kwam de heer Kris Callens directeur van het Fries Museum op bezoek.

Op 9 december ontving Stichting Nobilis het bestuur van de Joseph Kessels-Herman Gordijn Stichting.

Op 14 december kwam de heer Meindert Niemeijer op bezoek en bracht tweehonderd etsen van Karel Wetselaar mee uit het bezit van zijn vader, die in 2021 overleden is. Zijn vader was directeur van het Rijksprentenkabinet van het Rijksmuseum Amsterdam. Eerder al ontving Stichting Nobilis ook tweehonderd etsen van Karel Wetselaar van de opvolger van Niemeijer de kenner van de Rembrandttekeningen Peter Schatborn.

Op 2 augustus was er overleg met het bestuur van Holt over de viering van hun 25-jarig bestaan in 2023. Nobilis verzorgt een tentoonstelling en een Nobilis Cahier. En op de Dag van de Prentkunst op 8 juli 2023 zal er speciaal aandacht zijn voor de aangesloten kunstenaars van Holt.

Namens Stichting Nobilis werden in het verslagjaar diverse atelierbezoeken afgelegd, maar werden ook de jaarvergadering van Museumfederatie Friesland en Exlibriswereld bezocht en de opening van de Bieruma Oostingtentoonstelling in Zutphen.

Er werd een bezoek gebracht aan Krefeld aan de Axel Vater Stiftung, die een schenking van bijna 200 prenten deed.

Op 9 september 2022 werd een atelierbezoek afgelegd bij mevrouw Ingeborg Oderwald in Amstelveen op voorspraak en na bemiddeling van conservator Niels van Maanen van het Rijksprentenkabinet van het Rijksmuseum om haar complete oeuvre onder te brengen in het centrum voor prentkunst van de Stichting Nobilis. De overdracht heeft ondertussen haar beslag gekregen.

Met regelmaat was er overleg met de mede-organisatoren van de tentoonstellingen in het kader van 'De zomer van Jeanne', van Jeanne Bieruma Oosting, en verder met David Wegner van Lentis, met mevrouw Bult van de gemeente Ooststellingwerf, met mevrouw Marion Hellegers, met dr. Joseph Kessels, met mevr. Mirjam Pragt, met mevr. Wijke van der Bij, met mevr. Antje Veldstra, mevr. drs. Jos Pollet en met medewerkers van de Museumfederatie Friesland.

12. Tentoonstellingen 2022

Peter Lazarov tekent collega's (zaterdag 5 februari 2022 tot en met zondag 27 maart 2022)

Het tentoonstellingsseizoen werd geopend met de tentoonstelling *Peter Lazarov tekent collega's*. In een lange reeks van jaren ontving Peter Lazarov steeds opnieuw een opdracht van Stichting Nobilis om een portret te maken van een begenadigd graficus. Zo ontstond er een serie van vijftien verschillende portretten die nu in z'n geheel getoond werden. Naast de portretten werden van elke kunstenaar ook twee eigen werken getoond. Derhalve was er naast werk van Peter Lazarov (vertegenwoordigd met een zelfportret) werk te zien van de volgende kunstenaars: Pam G. Rueter, Cees Andriessen, Grietje Postma, Wijke van der Bij, Siemen Dijkstra, Johannes Mulders, Anneke Kuijper, Lou Strik, Reinder Homan, Guus Hellegers, Tom Thijsse, Jan Battermann, Dirk Kerst Koopmans, Henk Prakke en Wim Zwiers.

Ter promotie van de tentoonstelling verscheen een luxe folder van vier pagina's in een oplage van 2.500 exemplaren, die verspreid werd naar musea, bibliotheken, hotels en VVV's in Noord-Nederland.

Vrijdagnamiddag 4 februari was er een bijeenkomst voor de vrijwilligers van Stichting Nobilis met een toelichting op de nieuwe tentoonstelling. Pieter Jonker verzorgde de toelichting zodat de gastheren en gastvrouwen de bezoekers met kennis van zaken kunnen ontvangen. Deze bijeenkomsten voorafgaand aan de nieuwe tentoonstellingen worden druk bezocht. Er zijn altijd ruim twintig van de bijna dertig vrijwilligers aanwezig.

Tentoonstelling en randprogramma werden financieel mogelijk gemaakt door bijdragen uit het project Nu of Nooit (gemeente Ooststellingwerf, provincie Friesland, Jaap Harten Fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds en het Jan Roelof Geertsma Fonds).

Jeanne Bieruma Oosting en de prentkunst (zaterdag 9 april 2022 tot en met zondag 21 augustus 2022)

De tentoonstelling *Jeanne Bieruma Oosting en de prentkunst* was de langstlopende tentoonstelling ooit in Fochteloo. De tentoonstelling in Fochteloo maakte onder de titel *De Zomer van Jeanne* deel uit van een samenwerking met Museum Henriette Polak (Zutphen), Museum STAAL (Almen), Museum Maassluis, Museum Belvédère (Oranjewoud). Later werd nog een buitenactiviteit in Beetsterzwaag toegevoegd.

De tentoonstellingen en 'De Zomer van Jeanne' waren tot stand gekomen op initiatief van dr. Jolande Withuis naar aanleiding van haar biografie *Geen tijd verliezen. Jeanne Bieruma Oosting 1898-1994*, in november 2021 uitgegeven door De Bezige Bij.

De vijf culturele instellingen gaven een gezamenlijke reisgids uit, die gratis verspreid werd. De eerste druk van 7.000 exemplaren was al snel niet meer verkrijgbaar en er moest bijgedrukt worden. De bedoeling was om bezoekers naar alle locaties te lokken en dat lukte uitstekend. Veel mensen bezochten alle zes tentoonstellingen. De biografie van Jolande Withuis zorgde al voor veel landelijke publiciteit, maar de start van de tentoonstellingen ook. Er was zelfs een item in het t.v.-programma Nieuwsuur. De biografie van Jolande Withuis beleefde tot nu drie drukken.

Conservator Susan van den Berg van Museum Belvédère was door Pieter Jonker van Stichting Nobilis uitgenodigd om eens de Bieruma Oosting-collectie van Nobilis te bekijken. Zij bleek enthousiast en rapporteerde over dat bezoek aan Fochteloo aan Jolande Withuis, die daarop zelf kwam kijken. Haar was duidelijk dat ook het centrum voor prentkunst van de Stichting Nobilis mee zou moeten doen met een tentoonstelling gewijd aan de prentkunst van Jeanne Bieruma Oosting. Zij bepleitte de deelname. Elke deelnemende organisatie had een eigen invalshoek.

Drs. Peter Kooij en Pieter Jonker van Stichting Nobilis kozen voor de invalshoek om niet alleen prenten te tonen van Jeanne Bieruma Oosting maar ook werk van haar leermeesters en naaste kunstenaarsvrienden en van kunstenaars, die een belangrijke rol speelden in de tentoonstellingen van De Grafische, waar Oosting altijd actief voor was. Ook van Bieruma Oosting lieten Kooij en Jonker niet alleen vrije grafiek (litho's, lino's, etsen en houtsneden) zien, maar ook haar toegepaste werk (postzegels, boekillustraties, exlibris, kerst- en nieuwjaarswensen, omslagen van programmaboekjes enz.). Daarnaast ook enkele schilderijen, een pastel en tekeningen van Oosting maar er waren ook kunstenaarsboeken van haar hand met originele etsen en mappen met etsen). Naast haar werk was er werk te zien van haar leermeesters Paul Bodifée, Martin Monnickendam, Samuel Jesserun de Mesquita. En van haar kunstenaarsvrienden en collega prentenmakers Dunoyer de Segonzac, Job Graadt van Roggen, Willem van Leusden, Dirk Harting, Dirk van Gelder, Theo Kurpershoek, Fokko Mees, Nicolaas Eekman, Hans van Dokkum, Pam G. Rueter, Otto B. de Kat, Jan Battermann, Joop Sjollema, Nico Bulder, Jan Abr. Bakker, Thijs Mauve, Johannes Mulders, Jaap Veldheer, Toon Wegner, Gert Arntz, Lou Strik, Anneke Kuyper, Jan B. Sleper, Kuno Brinks, Hubert Levigne, Akke Sins, Engelen Reitsma-Valenca, Debora G. Duyvis, Hermanus Berserik, Sees Vlag, Gerrit de Jong, Bernard Essers, Fon Klement, Henk Hester, Levinus van de Budt, Jan Franken Pzn, Frans de Haas, Hans van Dokkum, Fred Koot, Wim Zwieters, Maurits Escher, Aat Veldhoen, Harry van Kruiningen, Jan A. Deodatus, Aart van Dobbenburgh, Jan Mensinga, Peter Achttienribbe, Hendrik N. Werkman, Emile Puettmann, Jan

Wiegers, Johan Dijkstra, Johan Hemkes, Cor de Wolff, Willem J. Rozendaal, Dick van Luijn, Ru van Rossem, Jan Th. Giessen, Ap Sok. Van elke kunstenaar waren er twee of meer werken te zien. Het bijzondere van de tentoongestelde werken is dat zij allemaal eigendom zijn van de Stichting Nobilis. Er was geen enkel bruikleen nodig. Dat gold ook voor het werk van Jeanne Bieruma Oosting. Er werd zelfs op verzoek van Susan van den Berg werk uit de Nobilis collectie uitgeleend aan Museum Belvédère in Oranjewoud.

Stichting Nobilis gaf bij haar eigen tentoonstelling een omvangrijk boek uit: *Jeanne Bieruma Oosting en de prentkunst* geschreven door drs. Peter Kooij en Pieter Jonker. Een boek van 240 pagina's met ruim 320 afbeeldingen, hard cover, leeslint en in een oplage van 900 exemplaren. Voor de afloop van de tentoonstelling was het boek geheel uitverkocht. Omdat alle afgebeelde werken eigendom zijn van de Stichting Nobilis is dit boek ook een bestandscatalogus van een heel klein deeltje van de Nobilis-collectie. Het laat de rijkdom en verscheidenheid van het stichtingsbezit zien.

Op zaterdag 9 april 2022 werd de opening van de tentoonstelling en de presentatie van het boek gevierd in het Dorpshuis Et Legien in Fochteloo. Ruim honderd genodigden kwamen naar Fochteloo. Drs. Peter Kooij verzorgde een lezing over Jeanne Bieruma Oosting. Dr. Jolande Withuis ontving het eerste exemplaar van *Jeanne Bieruma Oosting en de prentkunst*, hield een toespraak en opende de tentoonstelling. Zij ontving als dank een fraai ingelijste afdruk van een bijzondere proefplaat van een ets van Theo Kurpershoek, waar een portretje van Jeanne Bieruma Oosting op te zien is. De afdruk werd voor deze gelegenheid op verzoek van Stichting Nobilis gemaakt door etser Wim van der Meij uit Zutphen.

Op vrijdag 8 april gaven drs. Peter Kooij en Pieter Jonker een lezing voor de vrijwilligers van Stichting Nobilis. Alle vrijwilligers ontvingen een exemplaar van het boek *Jeanne Bieruma Oosting en de prentkunst*.

Er werd door Stichting Nobilis een randprogramma uitgevoerd in Fochteloo, maar ook in De Achterhoek (zie paragraaf 13 van dit jaarverslag)

Het project werd financieel mogelijk gemaakt door Gé Kok Foons, Johan Veenstra Stichting, Stichting Otto B. de Kat, Prins Bernhard Cultuurfonds, Jan Roelof Geertsma Fonds, Jaap Harten Fonds, gemeente Ooststellingwerf, provincie Friesland en PJ Fondation.

Tom Thijssse kleurenhoutsneden en zwart-wit lino's (zaterdag 20 juli 2022 tot en met zondag 21 augustus 2022)

In het kader van Open Stal Oldeberkoop werd de tentoonstelling Tom Thijssse kleurenhoutsneden gehouden in het gebouw van de Stichting Stellingwarver Schrieversronte in Oldeberkoop. Op zaterdagmorgen 20 juli 2022 werd in Fochteloo het Nobilis-boek *Tom Thijssse prentenmaker* ten doop gehouden. Tom Thijssse was docent grafiek aan de Rietveld Academie in Amsterdam en de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag. Hij schonk in de loop van de jaren zijn bijna complete prentoeuvre maar ook zijn kunstenaarsboeken aan Stichting Nobilis. Het werk is verrassend en de humor is nooit ver weg. De tentoonstelling was alle dagen toegankelijk van 13.00 – 18.00 uur.

Vrijwilligers zorgden voor de ontvangst van bezoekers. Jaarlijks brengen tussen de 7.000 – 8.000 mensen een bezoek aan Open Stal Oldeberkoop.

De tentoonstelling werd financieel mogelijk gemaakt door de participanten van het project Nu of nooit, dat alle tentoonstellingen en boekuitgaven in 2022 mogelijk maakte.

Antje Veldstra Van Veen tot Wad (zaterdag 27 augustus 2022 tot en met zondag 25 september 2022)

Antje Veldstra uit Groningen heeft voor deze tentoonstelling in het centrum voor prentkunst in Fochteloo gekozen om kleurenhoutsneden te maken geïnspireerd door natuurterreinen in Friesland.

De tentoonstelling was ook op andere plaatsen te zien. Op de tentoonstelling werden ook nieuwe blokboeken van haar getoond en kleine prenten. Bij de tentoonstelling verscheen het Nobilis Cahier 16 *Antje Veldstra Van veen tot wad* in oplage van 1.000 exemplaren. Cahier en tentoonstelling werden financieel mogelijk gemaakt door het project Nu of Nooit (provincie Friesland, gemeente Ooststellingwerf, Prins Bernhard Cultuurfonds, Jan Roelof Geertsma Fonds, Jaap Harten Fonds). Er verscheen een speciale folder bij de tentoonstelling in een oplage van 1.000 exemplaren.

Herman Gordijn. Groot in grafiek (zondag 9 oktober 2022 tot en met zondag 18 december 2022)

Op zaterdag 8 oktober opende wethouder Esther Verhagen de grote overzichtstentoonstelling van de grafiek van Herman Gordijn (1932-2017). Bij leven waren er talrijke tentoonstellingen van het werk van Gordijn en verschenen er veel boeken over zijn werk. Nimmer was er een tentoonstelling waar zoveel grafiek van Gordijn te zien was en er waren ook prenten van Gordijn die nooit eerder tentoongesteld werden. Herman Gordijn beeldde zijn onderwerpen vaak uit in series en in verschillende technieken. Het leverde mooie samenhangende ensembles op, die variëren van realistische tot groteske verbeeldingen. Grafiek vormt een omvangrijk onderdeel van zijn oeuvre en omvat houtsneden, litho's en bladen in verschillende etstechnieken, inclusief toyobo-etsen. In 2019 schonk dr. Joseph Kessels, de partner van Herman Gordijn, het vrijwel complete prentoeuvre aan de Stichting Nobilis maar ook de originele etsplaten en houtsnedeblokken. Kessels schonk naderhand ook de bibliotheek van Gordijn aan Stichting Nobilis en de kunstenaarsdocumentatie over Gordijn. In 2020 kwam de helft van de door Gordijn verzamelde kunstcollectie naar Fochteloo en de andere helft werd geschonken aan Museum Nairac in Barneveld. In zijn kunstcollectie zat werk van leerlingen, vrienden en collega's.

In Nederland behoort Herman Gordijn tot de belangrijkste schilders. Hij werkte afwisselend in zijn atelier in Terschuur en in zijn atelier in Frankrijk. Hij gaf les aan de Rietveld Academie. Gordijn genoot bekendheid als ontwerper van decors en kostuums voor belangrijke Nederlandse theatergezelschappen.

Tijdens de openingsmiddag verzorgde drs. Peter Kooij een lezing over het grafisch werk van Herman Gordijn. Er werd ook een documentaire vertoond waarin Herman Gordijn vertelt over de techniek van zijn toyobo-etsen. Tenslotte sprak dr. Joseph Kessels.

Bij de tentoonstelling verscheen een Nobilis-boek geschreven door kunsthistoricus drs. Rob Smolders uit Deventer onder de titel *Herman Gordijn grafiek*. Drs. Peter Kooij schreef ook een hoofdstuk voor het boek en hij was de samensteller van de bibliografie met alle publicaties over Herman Gordijn en de lijst van tentoonstellingen van de kunstenaar.

Op vrijdagavond 7 oktober verzorgde drs. Peter Kooij voor de vrijwilligers van de Stichting Nobilis een lezing over het werk van Herman Gordijn en de technieken die hij gebruikte.

Tentoonstelling en boek werden mogelijk gemaakt door bijdragen uit het project Nu of nooit en door de Herman Gordijn Collection, P.W. Janssen's Friesche Stichting en Fondation PJ.

13. Lezingen, workshops en een culturele busreis

Lezing Peter Lazarov

Op vrijdagavond 25 maart 2022 was er in het centrum voor prentkunst een lezing met PowerPoint verzorgd door houtgraveur Peter Lazarov uit Bulgarije met als titel *Mijn ervaringen in China*. Vele jaren woonde en werkte hij in China. Hij doceerde grafische technieken aan de universiteit aan studenten die hun kunstopleiding al voltooid hadden. Er waren tentoonstellingen van zijn eigen werk en er verschenen publicaties over zijn houtgravures.

Bijna veertig bezoekers, entree € 7,50.

Workshops houtgravure

Op maandag 21 maart 2022 en op dinsdag 22 maart 2022 van 10.00 – 17.00 uur gaf houtgraveur Peter Lazarov aan twee verschillende groepen een workshop houtgravure. Peter Lazarov was op uitnodiging naar Nederland gekomen. De Stichting Nobilis betaalde de reis- en verblijfkosten en de deelnemers de les- en materiaalkosten.

Workshops Mokuhan

Op woensdag 24 maart 2022 en vrijdag 25 maart 2022 verzorgde Peter Lazarov aan twee verschillende groepen een workshop Mokuhan (Japanse prenttechniek). In verband met de coronacrisis werd bepaald dat er maximaal zes personen per dag mee mochten doen.

Donderdag 14 april, 9 mei, 16 juni, 21 juli en 11 augustus 2022 lezing over Jeanne Bieruma Oosting in het centrum voor prentkunst in Fochteloo.

Lezing met PowerPoint *Jeanne Bieruma Oosting en haar vrienden* en rondgang over de tentoonstelling door Pieter Jonker. Vijf keer een succesvolle lezing met ruime deelname.

Lezing 21 april 2022 Jeanne Bieruma Oosting en de prentkunst

Lezing van drs. Peter Kooij en Pieter Jonker over Jeanne Bieruma Oosting in de Broederenkerk Zutphen i.s.m. Graafschapsbibliotheken. 41 deelnemers. De lezing werd financieel mogelijk gemaakt door de gemeente Zutphen en het Prins Bernhard Cultuurfonds Gelderland.

Zaterdag 23 april, 28 mei en 25 juni Culturele fietstocht Jeanne's Zomerreis in de Achterhoek.

Er werd een culturele fietstocht ontwikkeld door drs. Peter Kooij en Pieter Jonker langs belangrijke plekken uit het leven van Jeanne Bieruma Oosting en de Bieruma Oosting tentoonstellingen in Zutphen en Almen werden bezocht. Startpunt NS Station Zutphen. Versnaperingen en informatie onderweg. Ook mochten groepen zich op andere data aanmelden. Helaas werd daar geen gebruik van gemaakt en ook het aantal deelnemers had meer mogen zijn.

De culturele fietstocht werd mogelijk gemaakt door de gemeente Zutphen en het Prins Bernhard Cultuurfonds Gelderland.

Speciaal voor de activiteiten van Stichting Nobilis in De Achterhoek werd een luxe folder ontwikkeld van vier pagina's in een oplage van 2.500 exemplaren.

Workshop voor kinderen: lino's a la Jeanne in Fochteloo

Helaas gingen deze workshops niet door vanwege te weinig aanmeldingen.

27 mei 2022 Lezing in Almen

Drs. Peter Kooij en Pieter Jonker verzorgden in Museum STAAL in Almen een lezing over Jeanne Bieruma Oosting voor de Vrienden van Musea Zutphen.

Culturele busreis vanuit Fochteloo naar de Achterhoek in het kader van de Zomer van Jeanne op zaterdag 18 juni 2022

Vijftig deelnemers maakten onder leiding van de schrijvers van het boek Jeanne Bieruma Oosting en de prentkunst een reis naar de Achterhoek langs plekken die een belangrijke rol speelden in het

leven van Jeanne Bieruma Oosting. Ook werden de beide tentoonstellingen bezocht in Museum STAAL Almen en in Museum Henriette Polak Zutphen.

Lezing 23 juni 2022 Jeanne Bieruma Oosting en de prentkunst

In Museum STAAL in Almen werd op donderdagavond 23 juni in samenwerking met de Graafschapsbibliotheken een lezing georganiseerd met als sprekers drs. Peter Kooij en Pieter Jonker over Jeanne Bieruma Oosting en de prentkunst. Er waren 36 deelnemers. Na afloop kreeg Stichting Nobilis van één van de bezoeksters een werk aangeboden van Jeanne Bieruma Oosting. De schenkster woonde in een appartement in het voormalige landgoed van de familie Bieruma Oosting in Lochem. Het werk hing bij haar thuis maar ze vond de enthousiaste Stichting Nobilis nog een betere plek. De lezing werd mogelijk gemaakt door de gemeente Zutphen en het Prins Bernhard Cultuurfonds Gelderland.

Lezing 19 juni 2022 Jeanne Bieruma Oosting in Museum Maassluis

Drs. Peter Kooij en Pieter Jonker verzorgden op verzoek van Museum Maassluis een lezing met PowerPoint op zondagmiddag 19 juni 2022 in het museum. Het museum nam deel in het project De Zomer van Jeanne. De lezing werd druk bezocht door bijna vijftig deelnemers. Later bezochten verschillende deelnemers aan de lezing de tentoonstelling van Jeanne Bieruma Oosting in Fochteloo.

Lezing zondag 14 augustus 2022 Museum Dr8888

In het kader van de tentoonstelling Vrouwenpalet in Museum Dr8888 hielden drs. Peter Kooij en Pieter Jonker op verzoek van het museum een aangepaste lezing over Jeanne Bieruma Oosting, die druk werd bezocht.

Opening tentoonstelling Emmen

Op zondag 10 juli 2022 hield Pieter Jonker een inleiding ter gelegenheid van de opening van de overzichtstentoonstelling van werken van Wijke van der Bij en Meint van der Velde in Emmen.

Drie lezingen over Herman Gordijn

Op donderdag 13 oktober, 10 november en 8 december 2022 steeds van 10.00 – 12.00 een lezing van Pieter Jonker over de betekenis van de Herman Gordijn-collectie voor Stichting Nobilis met een toelichting op de tentoonstelling. Het bezoekersaantal varieerde van tien tot zeventien.

14. Nobilis publicaties

Stichting Nobilis kent als uitgevershuis twee series: de Nobilis Cahiers (publicaties van 48 pagina's) en de Nobilis Reeks (boeken hard cover, 220 x 220 mm).

In het verslagjaar verschenen in de Nobilis Reeks drie boeken, de delen V, VI en VIII. Deel VII is uitgesteld tot 2023. In de serie Nobilis Cahiers verscheen deel 16.

De publicaties belichten het hedendaagse werk van prentkunstenaars en zijn ook gewijd aan prent-oeuvres die geschonken zijn aan de Stichting Nobilis

Peter Kooij en Pieter Jonker
Jeanne Bieruma Oosting en de prentkunst

Het boek telt 240 pagina's en ruim 320 afbeeldingen en gaat nader in op het grafisch werk van Jeanne Bieruma Oosting (1898-1994) maar ook op het werk van haar kunstenaarsvrienden en van leden van De Grafische. Dat is de organisatie waar Jeanne Bieruma Oosting zich zeer voor heeft ingezet. Het boek verscheen bij de opening van de tentoonstelling van het werk van Bieruma Oosting en haar vrienden in Fochteloo, het centrum voor prentkunst van de Stichting Nobilis. Het eerste exemplaar werd aangeboden op zaterdag 8 april aan dr. Jolande Withuis, de biografe van Jeanne Bieruma Oosting.

Jeanne Bieruma Oosting had een grote passie voor grafiek. Haar oeuvre omvat vele honderden prenten, gemaakt in uiteenlopende grafische technieken en tot gekomen in iedere fase van haar lange werkzame leven. Naast vrije grafiek maakte ze ook toegepast werk (exlibris, gelegenheidsgrafiek, postzegels, programmaboekjes enz.)

Oplage: 900 exemplaren (uitverkocht)

Vormgever en fotograaf van het werk: Sijtze Veldema Stilet Vormgeving Dwingeloo

Druk en afwerking: Wilco, Amersfoort

Financiële steun van: Gé Kok Foons, Johan Veenstra Stichting, Gemeente Ooststellingwerf, Provincie Friesland, Prins Bernhard Cultuurfonds, Jaap Harten Fonds, Fondation PJ, Jan Roelof Geertsma Fons, Stichting Otto B. de Kat en Stichting Nobilis.

Pieter Jonker
Tom Thijsse prentenmaker

Het boek telt 96 pagina's met 142 afgebeelde kleurenhoutsnedes en zwart-wit lino's. Tom Thijsse (1945) uit Muideren maakt kleurenhoutsnedes en zwart-wit lino's. Hij was van 1975 tot en met 2010 docent grafiek aan de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam en van 1993 tot en met 2008 ook aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag. Hij heeft zijn bijna complete oeuvre geschonken aan Stichting Nobilis.

Het boek verscheen bij de Nobilis-tentoonstelling tijdens Open Stal Oldeberkoop in de zomer van 2022.

Oplage: 500 exemplaren

Vormgever en fotograaf van het werk: Sijtze Veldema Stilet Vormgeving Dwingeloo

Druk en afwerking: Wilco Amersfoort

Financiële steun van: Prins Bernhard Cultuurfonds Friesland, Jaap Harten Fonds, Jan Roelof Geertsmafonds, provincie Friesland, gemeente Ooststellingwerf en een particulier.

Rob Smolders en Peter Kooij
Herman Gordijn Grafiek. Schenking Joseph Kessels

Het boek telt 144 pagina's met 135 afbeeldingen. Kunsthistoricus drs. Rob Smolders werd aangetrokken als auteur terwijl drs. Peter Kooij ook een hoofdstuk voor zijn rekening nam. En heel belangrijk hij stelde de bibliografie samen van Herman Gordijn en de lijst van tentoonstellingen. Niet eerder was dat in voorgaande boeken zo uitgebreid gebeurd. Herman Gordijn (1932-2017) geniet in Nederland grote bekendheid als schilder, maar was ook een gepassioneerd prentenmaker. Stichting Nobilis kreeg van zijn partner, dr. Joseph Kessels het bijna complete prentoeuvre geschonken, maar ook de bijbehorende etsplaten en houtsnedeblokken. Daarna volgden nog de bibliotheek van Herman Gordijn en de helft van de kunstverzameling van Gordijn.

Het boek verscheen bij de tentoonstelling *Herman Gordijn Groot in grafiek* in het centrum voor prentkunst in Fochteloo.

Oplage: 700 exemplaren

Vormgever en fotograaf van het werk: Sijtze Veldema Stilet Vormgeving Dwingeloo

Druk en afwerking: Wilco Amersfoort

Financiële steun van: Gemeente Ooststellingwerf, provincie Friesland, Prins Bernhard Cultuurfonds Friesland, Herman Gordijn Collection, Fondation PJ, Jaap Harten Fonds, Jan Roelof Geertsma Fonds, P.W. Janssen's Friesche Stichting, Stichting Nobilis.

Pieter Jonker en Antje Veldstra

Antje Veldstra Van veen tot wad, Nobilis cahier 16

Het Nobilis Cahier telt 48 pagina's en 66 afbeeldingen en is gewijd aan de nieuwe houtdrukken van Antje Veldstra uit de periode 2019-2022. Stichting Nobilis gaf eerder twee keer een boek uit over het werk van Antje Veldstra.

Het cahier verscheen bij de tentoonstelling Antje Veldstra Van veen tot wad van zaterdag 27 augustus tot en met zondag 25 september 2022 in het centrum voor prentkunst van de Stichting Nobilis in Fochteloo.

Oplage: 1.000 exemplaren (bijna uitverkocht)

Vormgever en fotograaf van het werk: Sijtze Veldema Stilet Vormgeving Dwingeloo

Druk en afwerking: Wilco Amersfoort

Financiële steun van: provincie Friesland, gemeente Ooststellingwerf, P.W. Janssen's Friesche Stichting, Jaap Harten Fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds en Jan Roelof Geertsma Stichting.

De uitgave werd gerealiseerd in samenwerking met Exlibriswereld.

15. Publiciteit

Digitale Nieuwsbrief

Er verscheen twee keer de Digitale Nieuwsbrief van de Stichting Nobilis, die werd verspreid naar 400 adressen.

Leeuwarder Courant en Nieuwe Ooststellingwerver

Tijdens de weken dat het centrum in 2022 geopend was, werd in de Freed-bijlage van de *Leeuwarder Courant* de lopende expositie van de Stichting Nobilis vermeld. Verschillende keren verschenen er publicaties in de dag- en nieuwsbladen in het noorden van ons land over de tentoonstellingen van Stichting Nobilis. Een overzicht van de publicaties vindt u als bijlage bij het jaarverslag.

NRC

Op 22 maart 2022 verscheen een artikel verspreid over twee pagina's van de hand van Gretha Pama *Ik had altijd gedacht: kunst is niet voor mij weggelegd*. Het was een weerslag van een vraaggesprek dat Gretha Pama voerde met Pieter Jonker, één van de oprichters van Stichting Nobilis.

Kunstkrant en Museumtijdschrift

Alle tentoonstellingen werden vermeld in de agenda's van de *Kunstkrant* en het *Museumtijdschrift*. Het Museumtijdschrift heeft daartoe een speciaal boekje als bijlage, dat altijd prachtig verzorgd is. Bij de Gordijn-tentoonstelling nam men afbeeldingen van zijn werk op. In de Kunstkrant werd door Stichting Nobilis een advertentie geplaatst.

16. Dag van de Prentkunst op zaterdag 2 juli 2022

Na alle succesvolle eerdere edities organiseerde de werkgroep Dag van de Prentkunst bestaande uit Judith Bouma-Litjens, Beint Koopstra, Barteld Londo en Peter Gerrits opnieuw een Dag van de Prentkunst onder de titel Uitwaaien in Fochteloo 2.0.

Ruim twintig marktkramen buiten, het centrum voor prentkunst en het Dorpshuis Et Legien waren samen voor één dag een kunstmarkt voor de prentkunst. Bijzonder in deze editie was de komst van Basement Press Diepenheim, die de lithografie kwamen demonstreren, en de komst van het Grafisch Centrum Groningen. In het Dorpshuis hield Pieter Jonker twee keer een lezing over Jeanne Bieruma Oosting en daar konden ook prachtige prenten gekocht worden. In het centrum kon de tentoonstelling Jeanne Bieruma Oosting en vrienden bezocht worden. Een tentoonstelling die ruim tweehonderd objecten liet zien. Prentkunstenaars Manuel Kurpershoek en Peter O. Gerrits maakten speciale prenten voor de Dag van de Prentkunst.

Deelnemende kunstenaars: Wijke van der Bij, Grietje Postma, Anne Brouwer, Marjolein Terwindt-Wetterauw, Antje Veldstra, Griet Postma, Antje Veldstra, Jan Erik Wedholm, Eline Brontsema, Frits Caparie, Roel Dragstra, Cees Celzinga, Peter O. Gerrits, Peter Kooij, Anne Brouwer, Hans de Jong, Bert Hemsteede, Gerhild van Rooij, Anne Woudwijk, Wim van der Meij en Roelie Woudwijk.

De weergoden maakten er samen met de prentkunstenaars een stralende dag van.

De dag trok een record-aantal bezoekers: 425.

De Stichting Nobilis gaf een speciale, luxe folder uit van vier pagina's in een oplage van 2.500 exemplaren.

De Dag van de kleine prentkunst op 15 oktober 2022 kon helaas geen doorgang vinden doordat een grote groep vrijwilligers van Nobilis getroffen was door corona. Er is een nieuwe dag afgesproken in oktober 2023.

17. Vriendendag 10 december 2022 en Vriendenprent 2022

Op zaterdagmiddag 10 december werd de Vriendendag gehouden. Het eerste exemplaar van de Vriendenprent door Manuel Kurpershoek werd uitgereikt. Centraal stond deze dag de lezing van Erik van Ommen over zijn grafiek. Ruim honderd vrienden maakten de middag mee.

De Vriendenorganisatie groeit zo snel dat de oplage van de Vriendenprent precies toereikend was. Verschillende keren in het jaar kregen de Vrienden een Vriendenbrief samen met het nieuwe tentoonstellingsbericht en andere folders. In de Vriendenbrief werden de Vrienden op de hoogte gebracht van nieuwe ontwikkelingen en van nieuwe aanbiedingen.

Bekend werd gemaakt dat de Vriendenprent 2023 gemaakt wordt door Antje Veldstra uit Groningen. 's Avonds was er een afsluitende bijeenkomst voor de vrijwilligers van de Stichting, die goed bezocht werd.

18. De Nobilis-collectie

Het blijft verbazingwekkend hoeveel kunstenaars of hun nagelaten betrekkingen de weg weten naar het centrum voor prentkunst van de Stichting Nobilis om werk te schenken. Stichting Nobilis heeft voor de belastingdienst de status van culturele ANBI waardoor schenkingen in natura ook fiscaal aftrekbaar zijn bij de post Giften. Een overzicht vindt u op de volgende pagina's. Daarnaast zijn er ook grote schenkingen, waarvoor de schenkers geen belastingvoordeel nodig vinden.

Schenkingen 2022

1. Jan A. Verbruggen, Zestien schetsboeken met in totaal 679 tekeningen en schetsen, totaal toegekende waarde € 3.365,- (schenker de heer en mevrouw F. Verbruggen, Ophemert, transactienummer 20221231, beschreven onder FV-119 tot en met FV-134)

2. Wijke van der Bij, Dertien houtdrukken, totaal toegekende waarde € 4.250,-- (schenker mevr. W. van der Bij en de heer M. van der Velde, transactienummer 20221, beschreven onder de nummer WM-049 tot en met WM-061).

3. Zeefdrukken en lino's Ted Feelen en houtgravures van Jan van Doorn.

Beide kunstenaars waren bevriend. Van de prentkunstenaar Jan van Doorn was al kleingrafiek aanwezig in de Nobilis-collectie maar geen grote bladen vrije grafiek. Naast prenten bevat deze schenking ook boeken over de kunstenaar Ted Felen en boeken over glas-in-lood techniek en -kunst. (Schenker mevr. Phoebe Felen, Amsterdam, schenking loopt over een periode van tien jaar, in totaal toegekende waarde € 33.628,--, dat wil zeggen € 3.363,-- per jaar, beschreven in PF-1a tot en met PF-41 en JVD-001 tot en met JV-126.)

4. Peter O. Gerrits, 52 zeefdrukken, toegekende waarde € 8.270,-- toegevoegd kleine prent van Herman Gordijn en prent van Wim Kroon (schenker dr. P.O. Gerrits, Roden, beschreven in PG-285 tot en met PG-336).

5. Johannes Mulders, 23 studies van vrouwen en van vrouwelijk naakt en 28 houtsneden en tekeningen, totaal toegekende waarde € 7.670,--.

(Schenkers: mevr. Petra Mulders Meppel en de heer Johan Mulders Raalte elk 3.825,-- euro, transactienummer 20221218 en 20221219, beschreven onder nummers JM-1077 tot en met JM-1105).

6. Diverse prentkunstenaars, werk uit de collectie Dirk P. Baas, vrije grafiek, toegekende waarde € 4.645,--.

(Schenker: Paul Baas, Heemstede, transactienummer 20221217, beschreven onder nummer DPB -001 tot en met DPB-035).

7. Theo Elfrink, meerkleurenlitho's, toegekende waarde € 11.823,--.

(Schenkers: mevr. Karin Elfrink, mevr. Willeke Daanen-Elfrink, de heer Bart Elfrink Nijmegen, transactienummers 20221216, 20221215, 20221214, beschreven onder de nummers TE-1178 tot en met TE-1204).

8. Kees Slegt, litho's, kleuretsen, boeken, catalogi, affiches, totaal toegekende waarde € 5.805,--.

(Schenker: Kees Slegt, Amsterdam, transactienummer 20221210, beschreven onder nummer KS-001 tot en met KS-030).

9. Ank Spronk-Feenstra, tien etsen, toegekende waarde € 3.350,--.

(Schenker mevr. Jet Spronk, Lochem, transactienummer 20221211, beschreven onder nummer AS-197 tot en met AS-206)

10. Documentatie en brieven uit de collectie/ateliernalatenschap van Kurt Löb, toegekende waarde € 746,--

(Schenker: de heer en mevr. Vrooland, Amsterdam, transactienummer 20221206, Beschreven onder de nummer 1 tot en met 34.

11. Prenten en boeken uit het bezit van prof. Dr. P.B. Boorsma, toegekende waarde € 2.012,--.

(Schenker dr. P.B. Boorsma, Vleuten, transactienummer 20221205, beschreven in een bijlage).

12. Jan Hofman, kleurets, toegekende waarde € 500,--.

(Schenker, de heer P. Zijlstra, Feanwalden, transactienummer 20221204)

13. Werk van verschillende prentkunstenaars, toegekende waarde 2.387,--.

(Schenker: drs. J.J. Heij, Assen, transactienummer 20221111, beschreven onder nummer 1 tot en met nummer 17)

14. Gerda Förster, Negen mezzotinten, inbegrepen staten, doos met catalogi waarin het wrk van de kunstenaar is afgebeeld.

(Schenker: Manuel Kurpershoek, Nijmegen, transactienummer 20221128, beschreven onder nummer GF-001 t/m GF-010).

15. Joost Schmidt, Etsen, kleuretsen, tekeningen, toegekende waarde € 5.595,--.

(Schenker mevrouw drs. Jos Pollet, Groningen, transactienummer 20221130, beschreven onder nummer 1 tot en met 31).

16. Anneke Kuyper, Etsen, vernis-mou, lijnetsen, aquatinten, toegekende waarde € 4.475,--.

(Schenker mevr. A. Kuyper, Haarlem, transactienummer 20221129, beschreven onder nummer AK-084 tot en met AK-097).

17. Toon Weger, Vriendenprenten, grafiekkalenders Pro Graph, toegekende waarde € 1.380,--.

(Schenker: Jasper Heiner, Huizen, transactienummer 20221112, beschreven onder nummer JH-01 tot en met JH-28).

18. Werk van verschillende kunstenaars, toegekende waarde € 2.070,--.

(Tweede schenking in 2022 van drs. J.J. Heij, Assen, transactienummer 20221126, beschreven onder nummer 1 tot en met nummer 18.)

19. Zdenek Mezl, Praag, Zes olieverfschilderijen, map met tien etsen, kleinere map met houtgravures van Mezl en een etsplaat van Miro Kenarov, totaal toegekende waarde € 11.150,--.

(Schenker: mevr. M. van Heerde, Steenwijk, transactienummer 20221125, beschreven in een bijlage bij het bewijs van schenking).

20. Rinus Meijer en Pieterella K. Ensdorf, werk van het kunstenaarsechtpaar.

(Schenker: mevr. R. Hilbrandie-Meijer, Noordlaren, transactienummer 20221124, beschreven onder nummer 1 tot en met nummer 20).

21. Vrije grafiek van Peter Lazarov, steendruk, houtgravure, Mokuhan, materiaaldruktoegekende waarde € 7.962,--.

(Schenkers: mevr. G. Lazarov-Djambazova en de heer T. Lazarov, beide te Groningen, transactienummer 20221108A en B, beschreven onder nummer PL-012 tot en met PL-025).

22. Collectie exlibris en gelegenheidsgrafiek, totale waarde € 3.251,--.

(Schenker: mevr. A. Evenhuis, Kedichem, transactienummer 20221105, beschreven in drie bijlagen bij het bewijs van schenking).

23. Herman Gordijn, etsen, toegekende waarde € 2.750,--.

(Schenker: Dr. J. Kessels, Amsterdam, transactienummer 20221006, beschreven in het bewijs van schenking).

24. Jeanne Bieruma Oosting, litho, familieportret familie Six van Hillegom

(Schenker: Jonkheer dr. Jan Six van Hillegom, bedankbrief).

25. Boek en documentatie over Abe Kuipers

(Schenker: mevr. T. Kuipers, Groningen, bedankbrief).

26. Jeanne Bieruma Oosting, Uien, aquatint met suikertechniek, toegekende waarde € 360,--.
(Schenker, mevr. J. van der Giessen, Lochem).
27. Werk uit de collectie Stichting Signature en uit de collectie Leen van Weelden
(Schenker: de heer R. de Leeuw, Zevenaar, bedankbrief).
28. Jeanne Bieruma Oosting, documentatie
(Schenker: de heer en mevr. R. Oosting, Heerenveen, bedankbrief).
29. Werk van Levigne, Campfens, Laetitia de Haas, toegekende waarde € 280,--.
(Schenker, de heer D. van Weezel Errens, en mevr. E. Bergsma, transactienummer 20220911.
Beschreven in het bewijs van schenking, drie prenten).
30. Martin Monnickendam, drie etsen.
(Schenker: Stichting Vrienden van de schilder Martin Monnickendam, Amsterdam,
schenkingsovereenkomst).
31. Ingeborg Oderwald, het complete prentoeuvre
(Schenker: mevr. Ingeborg Oderwald, Amstelveen. De collectie moet nog beschreven worden. Het
betreft zo'n 300 etsen van de kunstenaar. Het contact tot schenking is gelegd door de conservator
20^e eeuw van het Rijksprentenkabinet in Amsterdam, de heer Niels van Maanen. Collectie moet nog
geregistreerd worden).
32. Andreas Schotel. Boek
(Schenker: St. Vrienden Andreas Schotel, Esbeek, bedankbrief).
33. Jeanne Bieruma Oosting, twee litho's en twee schilderijen, toegekende waarde € 1.636,--.
(Schenker: P. Jonker, Oosterwolde, tweede vroege litho's uit 1936 en 1937 uit de Parijse periode,
Transactienummers 20220127 en 20220205, beschreven in de bewijzen van schenking)
34. Werk van Denoyer de Segonzac, Job Graadt van Roggen, Willem van Leusden, Fokko Mees,
Nicolaas Eekman, Aat Veldhoen, toegekende waarde € 920,--.
(Schenker: drs. P. Kooij, Zutphen, werk ten behoeve van de tentoonstelling Jeanne Bieruma en de
prentkunst, transactienummer 20221202 beschreven in de bijlage bij het bewijs van schenking.
35. Jeanne Bieruma Oosting, twee tekeningen en een lino en aquarel van Bob Buys, toegekende
waarde € 1.500,--.
(Schenker: drs. P. Kooij, Zutphen, transactienummer 20220204, beschreven in het bewijs van
schenking.)
36. Jeanne Bieruma Oosting, pastel Herengracht en boek Kees Stoop, toegekende waarde € 1.400,--)
(Schenker: drs. P. Kooij, Zutphen, transactienummer 20220126, beschreven in het bewijs van
schenking).
37. Paul Bodifée, schilderij, toegekende waarde € 900,--.
(Schenker: drs. P. Kooij, Zutphen, transactienummer 20220103, beschreven in het bewijs van
schenking).
38. Cornelis Labots, blokken, platen, prenten
(Schenker: de dames Labots te Amsterdam, Hoofddorp en Kapellen (B.) bedankbrief).

39. Axel Vater 200 prenten

(Schenker: mevr. Dr. Beatrix Vater-Dobberstein, Krefeld, Bedankbrief, collectie moet nog beschreven.)

40. Hein Elferink, Staphorst prenten, boeken, grafiekedities.

(langlopende schenking in natura over meerdere jaren van Galerie Hein Elferink). Voor 2022 een toegekende waarde van € 8.330,--. Transactienummer 2021116 d.d. 16 november 2021.

41. Herman Gordijn, complete grafiekoeuvre incl. blokken, platen, de bibliotheek van Herman Gordijn en de kunstenaarsdocumentatie.

(schenking in natura lopend over een periode van vijf jaar (te weten 2019 tot en met 2023). Toegekende waarde in 2021: € 15.100,--.

Belangrijke artikel in kranten en tijdschriften

Gretha Pama, *Pieter Jonker begon ooit een stichting voor prentkunst om een asielzoeker te helpen. Ik had altijd gedacht: kunst is niet voor mij weggelegd.* In: *NRC* 22 maart 2022, pag. C8 – C9.

Pieter Jonker, Jeanne Bieruma Oosting (1898-1994) volop in de schijnwerpers. In: *Grafiekwereld*, voorjaar 2022, nummer 1, pag. 15 – 21.

Peter Kooij, *Jeanne Bieruma Oosting en de prentkunst.* In: *RAAM*, 2022 nummer 2, pag. 26 – 31.

Marita de Jong, Jeanne Bieruma Oosting eigenzinnig en buitengewoon dapper. In: *De Moanne*, jr. 21, no. 1, febr. 2022.

Start Zomer van Jeanne trekt volle bak. In: *Nieuwe Ooststellingwerver* 14 april 2022.

Gitte Brugman, Wat een biografie vermag. In: *Leeuwarder Courant* en in *Dagblad van het Noorden*, 8 april 2022.

Joke de Wolf, Jeanne Oosting zag in alles een onderwerp. In: *Trouw*, 17 mei 2022.

Pieter Jonker, Alom drukte in Fochteloo bij Stichting Nobilis. In: *Fodovoni*, juni 2022, nummer 15.

Nobilis Nieuwsbrief juni 2022, digitaal, 17 pagina's.

Dit is voor ons ongekend. Nobilis trekt met Zomer van Jeanne meer dan dubbel aantal bezoekers naar Fochteloo. In: *Nieuwe Ooststellingwerver* 12 mei 2022.

Nelle Raaphorst, Pieter Jonker. In: *Fodovoni*, september 2022, nummer 16.

Volop belangstelling voor werk Veldstra. Het Rijksmuseum Amsterdam bemiddelde zodat er ook werk in Fochteloo tentoongesteld wordt. In: *Nieuwe Ooststellingwerver*, 1 september 2022.

Groot en grotesk. In: *Museumtijdschrift*, nummer 6, september-oktober 2022, pag. 16.

Pieter Jonker gastredacteur van het themanummer *Nederlandse volksverhalen en de prentkunst*, *Grafiekwereld*, najaar 2022, 65^e jr. no. 3 met de volgende artikelen met afbeeldingen van werk uit de Nobilis-collectie

Pieter Jonker, *In gesprek met volksverhalenverteller Douwe Kootstra*, pag. 2 - 3

Pieter Jonker, *Over de nalatenschappen van Nico Bulder en Johannes Mulders*, pag 4 – 6

Peter Kooij, *Thieme Zutphen legenden en sagen*, pag. 7 – 13

Peter Kooij, *Jaromir in Zutphen* (over een prent van Peter Lazarov), pag. 14

Pieter Jonker, *Volksverhalen geboekstaafd*, pag. 20 -23

Pieter Jonker, *Jubileumprent*, pag. 24

Gemeente schenkt schilderijen Sierd Geertsma aan stichting Nobilis. In: Nieuwe Ooststellingwerver, november 2022.

Herman Gordijn in Fochteloo. In Kunstkrant, november/december 2022, pag. 57

Herman Gordijn Grafiek. Advertentie in Kunstkrant, november, december 2022, pag. 56

Het beste van 2022. In: *Leeuwarder Courant en Dagblad van het Noorden* 16 december 2022 (recensenten spreken zich uit over 2022. Beeldende kunst: Susan van den Berg zet De zomer van Jeanne (Bieruma Oosting) op nummer 1 en Dirk van Ginkel zet Herman Gordijn Groot in grafiek op nummer 2. Derhalve twee tentoonstellingen van Nobilis in de top in een reeks van twaalf beste tentoonstellingen van 2022 in het Noorden des lands).